

Torba Yasa Tasarısının Ticaret ve Vergi Mevzuatına Etkileri

- Türk Ticaret Kanunu'na eklenen Geçici 13 üncü madde ile işletmelerin nakit kar payı dağıtımlarına sınırlama getirilmiştir. Sermaye şirketleri 30 Eylül 2020 tarihine kadar 2019 yılı net dönem karının ancak %25'inin dağıtımına karar verebilecek, geçmiş yıl karları ile serbest yedek akçeleri dağıtımına konu edemeyecek ve genel kurulca yönetim kuruluna kar payı avansı dağıtımını yetkisi verilemeyecektir. Bu hüküm devlet, il özel idaresi, belediye, köy ile diğer kamu tüzel kişilerinin ve sermayesinin %50'sinden fazlası kamuya ait fonların, doğrudan veya dolaylı olarak sermayesinin %50'sinden fazlasına sahip olduğu şirketlere uygulanmayacaktır. Cumhurbaşkanı'na bu süreleri uzatmaya ve kısaltmaya yönelik 3 aylık yetki verilmiştir. Genel kurulca 2019 yılı hesap dönemine ilişkin kâr payı dağıtım kararı alınmış ancak henüz pay sahiplerine ödeme yapılmamışsa veya kısmi ödeme yapılmışsa, 2019 yılı net dönem kârının %25'ini aşan kısma ilişkin ödemeler 30 Eylül 2020 tarihine kadar ertelenecektir.
- Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun kapsamında Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinde yapılan faaliyetlerin Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri dışında da yapılmasına; Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu'nu kapsamında Bölge sınırları içerisinde yürütülen faaliyetlerin Bölge dışında da yürütülebilmesine 11 Mart 2020 tarihinden itibaren 4 ay süreyle sınırlı olmak üzere, Sanayi ve Teknoloji Bakanı'na yetki verilmiştir. Bu sürenin Sanayi ve Teknoloji Bakanı tarafından bitiminden itibaren 3 aya kadar uzatılması mümkündür. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının bilgilendirilmesi kaydıyla, mükellefler bahse konu Kanunlar çerçevesinde tanınan indirim, istisna, destek ve teşviklerden faydalanmaya aynı şekilde devam edeceklerdir.
- Faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunmayan işletmelerin yıllık ilan ve reklam vergileri ile yıllık çevre temizlik vergilerinin, faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunulamayan döneme isabet eden kısımları mükelleflerce ödenmeyecektir.
- Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun'u kapsamında, ticaret gemilerine düzenlenen ve 11 Mart 2020 – 31 Temmuz 2020 tarihleri arasında süresi dolan veya dolacak olan denize elverişlilik belgelerinin süresi, 1 Ağustos 2020 tarihine kadar uzatılmıştır. Söz konusu Kanunun 3 üncü maddesi çerçevesinde ticaret ve yolcu gemilerinin tabi olduğu denetimler (sualtı denetimleri dâhil) 1 Ağustos 2020 tarihine kadar ertelenmiştir. Ulaştırma ve Altyapı Bakanı bu süreleri bitimi tarihinden itibaren 3 aya kadar uzatmaya yetkilidir.
- Büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bağlı kuruluşları ile bunların üyesi olduğu mahalli idare birliklerinin mülkiyetinde veya tasarrufunda olan taşınmazlara ilişkin olarak ilgili mevzuatınca yapılan satış, ecrimisil ve kiralamadan kaynaklanan bedellerin veya tutarların 19 Mart 2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme ilişkin tahsil edilmesi gereken kısımlarının 3 ay ertelenmesine büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve birliklerde meclis; bağlı kuruluşlarda ise yetkili karar organı yetkili kılınmıştır. Bu süreler, bitiminden itibaren Çevre ve Şehircilik Bakanı tarafından 3 aya kadar uzatılabilir. Söz konusu alacaklar ertelenen süre sonunda, ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilecektir. Faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunamayan işletmelerin faaliyette bulunmadığı döneme ilişkin olarak kira bedelleri tahsil edilmeyecektir.
- Büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarının gelir vergisi tevkifatı beyan ve ödeme süreleri, tüm sosyal sigorta prim ödemeleri ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne yaptıkları yıllık taksit ödemelerinden, Kanunun yürürlüğe girdiği 17 Nisan 2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme ilişkin tahsil edilmesi gerekenler 3 ay ertelenir. Bu süreler, bitiminden itibaren 3 aya kadar Cumhurbaşkanı tarafından uzatılabilir. Bunlar ertelenen süre sonunda, ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilir. Erteleme süresince Vergi Usul Kanunu'nda yer alan tarh ve ceza kesme zamanaşımı süreleri işlemeyecektir ve zamanaşımı işlemeyen süreler kadar uzayacaktır.
- Büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarının konutlara ve faaliyetleri durdurulan veya faaliyette bulunamayan işyerlerine ilişkin su tüketimine bağlı alacakları, 17 Nisan 2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme ilişkin tahsil edilmesi gerekenlerle sınırlı olmak üzere belediye meclisi tarafından 3 ay ertelenebilecektir. Bu sürelerin, bitiminden itibaren 3 aya kadar belediye meclisince uzatılması mümkündür. Bu alacaklar ertelenen süre sonunda, ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilecektir.

- Büyükşehir belediyeleri ile belediyeler, kendisinden izin veya ruhsat almak ya da hat kiralamak suretiyle çalışan gerçek ve tüzel kişilere, toplu taşıma hizmetinin kesintisiz olarak yürütülebilmesiyle sınırlı olacak şekilde, 17 Nisan 2020 tarihinden itibaren 3 aylık süreyle sınırlı olmak üzere meclis kararıyla; gelir desteği ödemesi yapabileceklerdir. Yine meclis kararıyla, belirlenen döneme isabet eden ruhsat, izin, hat kirası borçlarını faizsiz olarak 3 ay erteleyebileceklerdir. Çevre ve Şehircilik Bakanı bu süreleri, bitiminden itibaren 3 aya kadar uzatmaya yetkili kılınmıştır. Ruhsat, izin, hat kirası borçları ertelenen süre sonunda, ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilecektir.
- Hazine taşınmazlarına ilişkin olarak sözleşmeye istinaden ödenmesi gereken bedeller ile ecrimisil bedellerinden 1 Nisan 2020 tarihinden itibaren 3 aylık döneme ilişkin tahsil edilmesi gerekenleri başvuru şartı aranmaksızın 3 ay süreyle ertelemeye Çevre ve Şehircilik Bakanı yetkili kılınmıştır. Bahse konu süreler bitimi tarihinden itibaren Çevre ve Şehircilik Bakanı tarafından 3 ay uzatılabilir. Söz konusu ecrimisil bedelleri, ertelenen süre sonunda ertelenen süre kadar aylık eşit taksitler halinde, herhangi bir gecikme zammı ve faiz uygulanmadan tahsil edilecektir.
- Seyahat Acentaları ve Seyahat Acentaları Birliği Kanunu'nun 35 inci maddesi uyarınca Seyahat Acentaları Birliği'nin tahsil etmiş olduğu yıllık aidat (üye kayıt ücretinin %5'i oranındadır) 2020 yılında üyeler tarafından Birliğe ödenmeyecektir.
- Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanunu kapsamında verilen ve geçerlilik süresi 2020 yılı içinde dolacak olan lisansların geçerlilik süresi 1 yıl uzatılmıştır.
- Dernekler tarafından verilecek bildirim ve beyannameler ile dernek genel kurul toplantıları 31 Temmuz 2020 tarihine kadar ertelenmiştir. İçişleri Bakanı bahse konu süreyi 3 ay uzatmaya yetkilidir. Ertelenen genel kurul toplantıları, ertelemenin sona erdiği tarihten itibaren 30 gün içinde yapılmalıdır. Bu süreçte mevcut organların görev, yetki ve sorumlulukları erteleme süresi sonrasında yapılacak ilk genel kurula kadar kesintisiz devam edecektir.